

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 54/2021
26.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела недозвољен прелазак државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ратка Марчете и захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Горана Кљајевића, поднетим против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1-390/20 од 22.06.2020. године и Кж3-21/20 од 16.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 26.01.2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Горана Кљајевића, поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1-390/20 од 22.06.2020. године и Кж3-21/20 од 16.11.2020. године.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољен, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ратка Марчете, поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1-390/20 од 22.06.2020. године и Кж3-21/20 од 16.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1-390/20 од 22.06.2020. године, усвојена је жалба Вишег јавног тужиоца у Зрењанину, преиначена пресуда Вишег суда у Зрењанину К-107/19 од 13.02.2020. године, тако што је Апелациони суд у Новом Саду на основу члана 424. ЗКП окривљеног АА и окривљену ББ огласио кривим због извршења кривичног дела недозвољен прелазак државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. КЗ и исте осудио на казне затвора у трајању од по 2 године, у које казне затвора сваком од окривљених је урачунато и време лишења слободе од 10.12. до 11.12.2018. године. Истом пресудом одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе одређено у изреци.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж3-21/20 од 16.11.2020. године, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених АА и ББ и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1-390/20 од 22.06.2020. године је потврђена.

Против напред наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости поднели су:

-бранилац окривљене ББ – адвокат Горан Кљајевић (у поднетом захтеву наводи се да се подноси против трећестепене пресуде, али из образложења произилази да се побија и другостепена пресуда), у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине пресуду Апелационог суда у Новом Саду Кж3-21/20 од 16.11.2020. године и предмет врати на повновно суђење или исту преиначи тако што ће окривљену ББ осудити за лакши облик кривичног дела - кривично дело из члана 350. став 2. КЗ, а самим тим изрећи и блажу казну, узимајући у обзир све олакшавајуће околности на страни окривљене, као и запрећену казну прописану чланом 350. став 2. КЗ.

-бранилац окривљеног АА – адвокат Ратко Марчета због повреде закона са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, преиначи пресуду Апелационог суда у Новом Саду Кж3-21/20 од 16.11.2020. године, којом је потврђена пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1-390/20 од 22.06.2020. године, тако што ће у смислу члана 423. тачка 1) ЗКП окривљеног АА ослободити, јер дело за које је оптужен по закону није кривично дело, или побијану пресуду Апелационог суда у Новом Саду Кж3-21/20 од 16.11.2020. године укине и предмет врати на поновно одлучивање, или да обе побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење;

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Горана Кљајевића је неоснован, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Ратка Марчете је недозвољен.

Наиме, бранилац окривљене ББ – адвокат Горан Кљајевић у поднетом захтеву за заштиту законитости, иако не нумерише, указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и сматра да је у конкретном случају повређен закон на штету окривљене ББ и то на тај начин што је погрешно примењена одредба члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. КЗ.

Бранилац у захтеву наводи да је окривљеној стављено на терет да је омогућила транзит већем броју лица, односно да је превозила више лица, у ком смислу би се тај термин могао употребити и односити искључиво на „кријумчарење“, а окривљена никога није кријумчарила, односно пребацивала преко границе, већ је само обезбедила тим лицима транзит преко Србије, а што никако не може бити исто.

Напред изнете наводе захтева, Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 350. став 2. КЗ прописано је да ко у намери да себи или другом прибави какву корист, омогућава другом недозвољен прелаз границе Србије или недозвољени боравак или транзит кроз Србију, казниће се затвором од једне до осам година.

Одредбом члана 350. став 3. КЗ прописано је да ако је дело из става 2. овог члана учињено од стране групе, злоупотребом службеног положаја, или на начин којим се угрожава живот или здравље лица чији се недозвољени прелаз границе Србије, боравак или транзит омогућава или је кријумчарен већи број лица, учинилац ће се казнити затвором од две до дванаест година.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, односно да се радња извршења дела из става 2. члана 350. КЗ састоји у, поред осталог, омогућавању другом недозвољеног транзита кроз Србију, док квалификовани облик дела из става 3. постоји у случају ако је, између осталог, кријумчарен већи број лица, при чему се израз „кријумчарење“ односи на све облике извршења кривичног дела из става 2. члана 350. КЗ, који обухвата и радњу - омогућавање транзита преко територије Србије, то је по налажењу овог суда, правилно примењен закон, те су стога супротни наводи захтева, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

Поред изнетог, бранилац наводи да чак и да се у конкретном случају радило о саизвршилаштву и да је укупно од стране оба окривљена превезено девет лица, наведена чињеница би искључивала обележје овог кривичног дела, јер се код овог кривичног дела под „већим бројем лица“ подразумева најмање десет лица.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене ББ се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Наиме, појам „већи број лица“ по налажењу Врховног касационог суда може се различито схватити и представља правни стандард који суд цени у сваком конкретном случају према свим околностима кривичног дела, али то не би могло бити мање од пет лица (правно схватање Кривичног одељења Врховног суда Србије од 17.04.2006. године). Имајући у виду наведено, као и број лица у конкретном случају (9 лица), по оцени овог суда, наводи браниоца којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и у овом делу, оцењени су као неосновани.

Сходно изнетом, по оцени Врховног касационог суда, правилно су судови радње окривљене ББ правно квалификовали као кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33 КЗ, па су стога наводи захтева браниоца окривљене ББ – адвоката Горана Кљајевића. којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

Бранилац окривљене ББ у захтеву наводи и да тежи облик из става 3. члана 350. КЗ може постојати само ако је дело извршено од стране групе, услед злоупотребе службеног положаја, или се транзит вршио на такав начин којим се угрожава живот или здравље лица којима се омогућава транзит, или је крујумчарен већи број лица, о

чему у конкретном случају нема ни говора. У вези са изнетим бранилац прво наводи да је окривљена ББ поступала као појединац, а да чак и да се прихвати навод да је била у саизвршилаштву са другим окривљеним АА, недостаје једно лице да би постојала група, у смислу одредбе члана 112. став 22. КЗ.

Изнети наводи захтева се не могу прихватити, обзиром да из списка предмета произилази да је окривљена, побијаним пресудама правноснажно оглашена кривом за кривично дело извршено у саизвршилаштву (члан 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. КЗ) односно да је поступала као саизвршилац, а не као члан групе, у смислу члана 112. став 22. КЗ.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Ратка Марчете је недозвољен, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 484. Законика о кривичном поступку, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1. ЗКП).

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП) окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5) ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП ограничени су разлози због којих окривљени може поднети захтев за заштиту законитости, па следствено томе окривљени на основу члана 485. став 1. тачка 1) и став 4. ЗКП може преко браниоца, поднети захтев за заштиту законитости само због повреда тог законика, прописаних у члану 74., члану 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члану 439. тачка 1) до 3) и члану 441. став 3. и 4. ЗКП, учињених у првостепеном и поступку пред Апелационим судом (другостепеним судом).

Бранилац окривљеног АА – адвокат Ратко Марчета у поднетом захтеву за заштиту законитости не опредељује конкретно ни једну повреду закона, која у смислу цитиране одредбе члана 485. став 4. ЗКП представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, већ у образложењу захтева, иако на страни један истог наводи да, процесни Законик о кривичном поступку искључује могућност одбрани да се позива на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, те да одбрана то неће чинити у погледу ниједне битне чињенице ни у знацима, то у образложењу поднетог захтева, управо у потпуности оспорава погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Наиме, бранилац окривљеног АА – адвокат Ратко Марчета, указујући на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, прво износи битне и неспорне чињенице, које по ставу одбране не би требало даље доказивати, детаљно образлаже Закон о превозу путника у друмском саобраћају, из којих одредби извлачи закључак да је окривљени критичном приликом радио као предузетник и регистровани такси превозник ради обављања своје легалне делатности, да му је једина делатност такси – јавни превоз путника, да је критичног дана примио ради превоза у своје регистровано такси возило са видно истакнутим такси ознакама укупно четири путника, да није уопште наплатио извршени превоз путника, да су припадници крим.техничке службе

полиције фотографисали таксиметар у возилу окривљеног, који је био укључен (фотографија се налази у крим. техничкој документацији у списима предмета). У захтеву се наводи да је дужност сваког такси превозника, па и окривљеног да без икакве дискриминације, сем у законом одређеним случајевима (када може одбити превоз), прими путнике, те да је сходно томе, његова дужност била, по закону, да их као путнике превезе до траженог одредишта. По ставу одбране, побијана пресуда се у чињеничном делу бави уговарањем цене превоза таксиметром, износима, али не и локацијом, на којој је окривљени преузео својих четири путника. Такође се наводи и да је побијаним пресудама превелики значај дат исказима сведока - страним држављана, иако су исти по наводима суда, у противправном боравишном статусу у Србији, чиме су управо они лица која су починила кривично дело, а при томе се не води рачуна о језичкој баријери која је постојала између окривљеног и страних путника.

Имајући у виду наведено, по ставу овог суда, бранилац окривљеног АА – адвокат Ратко Марчета износи сопствену оцену изведених доказа у току поступка и на својим чињеничним закључцима који су другачији од оних утврђених у побијаним пресудама, сматра да је повређен кривични закон по питању да ли у радњама окривљеног постоји предметно кривично дело, јер нема елемената противправности у обављању његове такси делатности, на начин прописан Законом о превозу путника у друмском саобраћају, нити је постојао умишљај као потребан облик виности за извршење предметног кривичног дела.

Сходно изнетом, како бранилац окривљеног АА – адвокат Ратко Марчета указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, то је Врховни касациони суд напред наведени захтев за заштиту законитости оценио као недозвољен, јер наведена повреда закона не представља законом дозвољен разлог, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, због које је подношење овог ванредног правног лека дозвољено окривљеном преко браниоца, а како то и сам бранилац констатује у поднетом захтеву.

Врховни касациони суд је, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене ББ – адвоката Горана Кљајевића, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у ставу I изреке пресуде, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у ставу II изреке пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић